

Over recht en regels in de verzekeringsbranche.

DE AANSPRAKELIJKHEID VAN EEN WERKGEVER HEEFT Z'N GRENZEN

TOT NIET EENS ZO GEK LANG GELEDEN WAS EEN VEELGEHOORDE KLACHT VAN WERKGEVERSZIJDE DAT ART. 7:658 BW NEIGDE NAAR EEN RISICOAANSPRAKELIJKHEID VOOR DE WERKGEVER. TOTDAT DE HOGE RAAD EXPLICIET OVERWOOG DAT HET ARTIKEL GEEN 'ABSOLUTE WAARBORG' SCHEPT VOOR DE BESCHERMING VAN DE WERKNEMER TEGEN GEVAAR. SINDSDIEN VORMT DIT EEN STANDAARDOVERWEGING IN PROCEDURES DIE OVER ART. 7:658 BW HANDELEN.

In het arrest van het Hof 's-Hertogenbosch van 12 augustus 2014 komen deze bewoordingen dan ook terug. In de zaak gaat het om een (veronderstelde) botsing tussen een fietsende werknemster en een konijn of een haas, door het hof gemakshalve een 'konijn haas' genoemd. Is dit nu een baanbrekend arrest? Nee. Maar in het arrest komt duidelijk naar voren wat de reikwijdte is van de hedendaagse werkgeversaansprakelijkheid, zowel op het gebied van art. 7:658 BW als op het gebied van art. 7:611 BW.

DE CASUS

Werknemster was formeel in dienst bij ISS Cleaning Services en werd door ISS uitgeleend aan Dow Chemicals. Haar taak: het schoonmaken van verschillende gebouwen die waren gelegen

op het vele hectaren grote terrein van Dow. Deze gebouwen waren onderling verbonden met een weggennet, waarlangs fietspaden lagen. Werkneemster verplaatste zich tussen de gebouwen met een fiets.

Wat er daadwerkelijk is gebeurd, valt niet met zekerheid te zeggen. De werknemster stelde in de procedure dat zij op een vroege ochtend in 2008, toen zij van het hoofdgebouw van Dow naar de eerste schoonmaaklocatie fietste, tegen een haas of een konijn is aangereden en daardoor is gevallen. Zij stelde verder dat zij daardoor o.a. blauwe plekken heeft opgelopen en dat zij uiteindelijk arbeidsongeschikt is geraakt. Haar belangrijkste argumenten in de procedure: ISS (althans namens haar Dow) had moeten zorgen voor goede en voldoende verlichting van de fietspaden. ISS had moeten zorgen voor het afrasteren van de fietspaden zodat er geen konijnen/hazen op het fietspad konden komen. En ISS had een behoorlijke verzekering moeten afsluiten voor dit soort ongevallen, althans zich

GARANTIE AFGEVEN DAT ER NOOIT SCHADE WORDT GELEDEN OP DE WERKPLEK, KAN VAN DE WERKGEVER NIET VERLANGD WORDEN

meer moeten inspannen om een uitkering te krijgen onder de afgesloten verzekering.

ABSOLUTE WAARBORG

Het hof schetst in haar acht pagina's tellende arrest de reikwijdte van art. 7:658 BW en art. 7:611 BW. Hij stelt als uitgangspunt dat art. 7:658 BW een voor de werkgever ruime zorgplicht behelst en dat de werkgever niet snel aan zijn zorgplicht zal hebben voldaan. Anderzijds betreft art. 7:658 BW ook geen – en daar komt ie – absolute waarborg voor de werknemer tegen gevaar en zal een werkgever niet automatisch aansprakelijk zijn voor de enkele omstandigheid dat een algemeen bekend risico van schade zich verwezenlijkt, of voor de enkele mogelijkheid van het ontstaan van ernstige schade.

Het hof stelt ook vast dat het terrein van Dow kwalificeert als werkplek c.q. arbeidsplaats, en dat de werkneemster moet bewijzen dat er op het bedrijfsterrein een ongeval heeft plaatsgevonden. Aan die bewijslast wordt niet toegekomen aangezien het hof, net als de kantonrechter, oordeelt dat er geen sprake is van een schending van de zorgplicht van ISS. ISS heeft voor voldoende en goede verlichting gezorgd en van haar kon niet verlangd worden de fietspaden af te rasteren of andere maatregelen te nemen. Daarbij hielp dat het vaststond dat er geen sprake was van een konijnenplaag en dat ISS/Dow geregeld fretten inzette en zodoende de konijnenpopulatie onder controle hield. Van ISS/Dow kon niet verlangd worden, mede gelet op het ernaast gelegen natuurgebied, om het terrein altijd geheel konijn/haas vrij te houden. De werkneemster heeft in de bewoorden van het hof: 'domweg pech' gehad. Het hof stelt vast: "De aansprakelijkheid van een werkgever heeft ook zijn grenzen".

PYRRHUS-OVERWINNING

De werkneemster behaalt nog wel een Pyrrhus-overwinning op het gebied van art. 7:611 BW. Anders dan de kantonrechter, oordeelt het hof namelijk dat de verplichting van de werkgever om zorg te dragen voor een adequate (bedoeld zal zijn: behoorlijke) verzekering, ook geldt voor eenzijdige ongevallen met een fiets op het eigen terrein van de werkgever (dus niet alleen wanneer een en ander zich voordoet op de openbare weg). Echter, in hoger beroep kwam vast te staan dat genoemde verzekering er wel degelijk was, en stelde werkneemster opeens (aanvullend) dat ISS onvoldoende had gedaan om een uitkering onder de verzekering te bewerkstelligen. Het hof passeerde dit standpunt: zo er al sprake zou zijn geweest van een onvoldoende

inspanning van de zijde van ISS, dan nog was ISS niet aansprakelijk voor de door werkneemster geleden schade. Ook was niet duidelijk geworden of/dat werkneemster door enig handelen of nalaten van ISS een uitkering was misgelopen.

GEEN GARANTIE

De tijd is echt voorbij dat de werkgever bij voorbaat alle discussies over de aansprakelijkheid uit de weg moet gaan. Ja, de werknemer verdient een ruime bescherming. Ja, in een procedure is het billijk dat de rechter waakt voor de belangen van de werknemer. Ja, van de werkgever mag verwacht worden dat hij zich ten volle inspant om gevaren op het werk zo veel mogelijk weg te nemen/te reduceren. Maar de werkgever kan niet garanderen dat er nooit schade wordt geleden op de werkplek, en dit kan van de werkgever ook niet verlangd worden. Daarvoor houdt het leven te veel eigen risico's in, risico's die los en onafhankelijk van de zorgplicht van de werkgever bestaan, en kunnen ontstaan. Zo kan een werknemer struikelen op de werkplek, terwijl de werkgever daar niets aan kan doen.

En zo, leren we uit het ISS-arrest, kan een werknemer tegen een konijn/haas, maar ook over een slak/kikker rijden, met een ongeval tot gevolg, terwijl de werkgever geen blaam treft. Die werknemer heeft dan, in de bewoordingen van hof 's-Hertogenbosch, 'domweg pech': hij kan zijn schade niet verhalen op de werkgever. Voor de werkgever geldt: met Monty Python's killer rabbit behoeft geen rekening te worden gehouden; gevangenisachtige corridors en stootkussenachtige pakken zijn – machines en andere typisch voor rekening van de werkgever komende factoren weggedacht – echt een brug te ver.